

Запад је противправним признавањем независности Косова, српске покрајине, покренуо механизам распада комплетног Балкана. Како се ближе избори у Македонији, који ће се одржати 1. јуна, све је очигледнији сценарио који су на време припремили албански лидери у Приштини. Све је извесније да ће ова земља ускоро остати не само без међународно признатог назива (Грчка се категорично противи термину «Република Македонија»), већ и без значајног дела своје територије.

Политички спектакл, који ће послужити као покриће за поделу Македоније, извешће две водеће партије македонских Албанаца – Демократска партија Албанаца (ДПА), која је у саставу владајуће коалиције, и опозициони Демократски савез за интеграцију (ДСИ) који граби ка власти. Војну подршку локалним албанским сепаратистима пружиће власти суседног Косова, као што је то био случај 2000. и 2001. године, када су северни и западни крајеви у Македонији насељени Албанцима постали поприште оружане антивладине побуне којом су руководили са Косова.

Актуелни лидери ДПА и ДСИ, Мендух Тачи и Али Ахмети били су у то време у војнополитичком руководству такозване «Национално ослободилачке армије» (НОА), која се борила под отворено великоалбанским паролама. Према подацима македонских специјалних служби, језгро ове структуре чинили су борци «Ослободилачке војске Косова» (ОВК), док су се операције припремале у Приштини. Ни саме старешине НОА нису негирали своје везе са Косовом, не скривајући да територија српске покрајине, која се тада већ налазила под контролом УН и НАТО, за њих представља «обећани рај». Тако се ОВК одужила својим млађим македонским партнерима. Управо су се у албанским деловима Македоније 1998. и 1999. године налазиле базе и центри за снабдевање косовских побуњеника.

Данас Мендух Тачи и Али Ахмети журе да поделе новац од албанске наркомафије, и да заједно реше питање о руковођењу покретом за одвајање од Македоније готово једне њене трећине. Први пуцњи су већ одјекнули. У Тетову, граду насељеном Албанцима (центру албанске буне пре 7 година), 12. маја увече, из аутоматског оружја пуцано је на аутомобил лидера ДСИ, Алија Ахметија. Руководилац предизборне кампање ДСИ, Изет Межити, одмах је окривио Мендуха Тачија и македонске специјалне службе, које су наводно у договору са њим, за покушај да «уплаше гласаче да не гласају». Руководство

ДСИ позвало је македонске Албанце да започну масовне демонстрације, као и друге протестне акције. Представник изборног штаба ДПА, Фержи Сељами, оценио је ове догађаје као позив Албанцима да «убијају једни друге», те је запретио уз вратном реакцијом.

Треба добро размотрити фигуру Алија Ахметија. Његов «ратни пут» подсећа на биографије актуелних албанских лидера на Косову. Рођен је 1959. године у Македонском селу Зајас. Од 1981. до 1983. године, као студент у Приштини активно учествује у екстремистичким говорима тамошње омладине, а потом постаје један од руководилаца илегалног албанског «народног покрета» на Косову. Године 1986. добија политички азил у Швајцарској, одакле координира разним илегалним албанским групама на територији најпре јединствене СФРЈ, а потом Србије и Македоније. Године 1988. изабран је за члана руководства Националног покрета Косова; након пет година поново је изабран на исту функцију, при чему је у своју надлежност добио и војни сектор. Године 1996. постаје један од оснивача ОВК, а 1998, пошто су албански екстремисти већ започели терористичка деловања, изабран је за члана главног штаба ОВК. Године 2001, када су његове косовске колеге из руководства ОВК дошле на власт на Косову, Ахмети се враћа из Швајцарске у Македонију и заузима место врховног команданта НОА. Исте године НОА је у Вашингтону проглашена за терористичку организацију, а сам Али Ахмети стављен је на амерички «црни списак» лица којима је забрањен улаз у САД због терористичког деловања. Он је у Швајцарској, као и у низу европских градова био проглашен за персону нон грата. То му свеједно није засметало да добије подршку од САД и ЕУ да постане један од активних учесника у решавању македонског конфликта.

У августу 2001. године, управо Али Ахмети потписује Охридски мировни споразум са властима Македоније, на основу којег су локални Албанци добили значајне привилегије, укључујући и право на сопствене полицијске одреде и судски систем. Након тога, Ахмети постаје руководилац свеалбанског Координационог савета који је радио на уједињењу свих албанских политичких партија у Македонији са структурама НОА, која је формално расформирана под притиском ЕУ, али је успела да сачува своју организацију, па чак и војни арсенал.

Мендух Тачи, који је рођен 1965. године у Тетову и студирао у Приштини, нема тако богат политички досије. Међутим, он је рођак бившег команданта ОВК, садашњег премијера косовске владе, Хашима Тачија. У његовом поседу налази се велики број некретнина у Приштини, и један је од главних финансијера своје партије, те његове шансе да буде лидер албанских сепаратиста у Македонији нису ништа мање од Ахметијевих. Осим тога, управо је ДПА, нешто раније ове године, иницирала кризу у Влади, привремено напустивши владајућу коалицију у знак протеста због одбијања власти да призна независност Косова и одобри државне привилегије учесницима

Пише: Петар Искендеров
среда, 21 мај 2008 00:07

албанске побуне из 2000. и 2001. године. У Македонији су запазили да је Мендух Тачи пред свој демарш посетио амбасадора САД у Скопљу.

И сада се приближава главни догађај који наговештава формирање јединственог великоалбанског фронта на Косову и Македонији. У Приштини, је 17. маја, у биоскопској сали «Дома омладине» формиран «Покрет за уједињење» који има за циљ «уједињење свих албанских територија». На челу ове организације, која представља центар борбе за стварање «Велике Албаније» на Балкану, нашао се Авни Клинаку. Управо је он пре двадесетак година формирао «Национални покрет за ослобођење Косова», који је касније претворен у терористичку ОВК. Године 1986. за члана генералног савета овог покрета био је изабран управо Али Ахмети, а његов специјални задатак био је учвршћивање веза Косова са Европом и обезбеђивање међународне политичке, финансијске и војне подршке за албанске сепаратисте.

Сада су Авни Клинаку, Али Ахмети, Мендух Тачи и њихови албански сарадници са вишегодишњим стажом, дошли до закључка како је већ наступио повољан моменат за понављање косовског сценарија на читавом Балкану. Узимајући у обзир то да у двомилионској Македонији Албанци чине четвртину (према званичним подацима) или половину становништва (према проценама самих Албанаца и многих међународних посматрача) становништва, нови конфликт може да натопи крвљу не само бившу југословенску републику, већ и читав Балкан. Да ли су на то спремни САД, НАТО и ЕУ, који су са тако великом радошћу даровали Косову независност и решили да самим тим затворе последњу страницу балканске драме?

П. А. Искендеров је старији научни сарадник Института за славистику Руске академије наука

(19.05.2008 Фонд за стратешку културу)

<http://www.fondsk.ru/article.php?id=1392>